

POKROK PUBLISHING CO.

vydává

POKROK ZÁPADU

a místní vydání

v Crete pro Saline okres, Neb.; ve Mehayler a Clarkson pro Colfax okres, Neb.; ve Wilson, Kans., pro stát Kansas; v Cedar Rapids, Ia., pro stát Iowa; v St. Paul a Minneapolis, Minn., pro stát Minnesota a v Tyndall, S. D., pro státy South a North Dakota.

Předplatné:

Pro Spojené Státy \$2.00. Pro Kanadu \$2.50. Do Evropy \$3.00 ročně.

Zásilky peněžní dějte se pomocí peněžních poukázek (Money Orders), expresních poukázek (Express Money Orders), bankovních poukázek (Bank Draft) anebo v registračním dopise. Oznamujte-li své přestěhování, dejte starou i novou adresu.

Dopisy z kruhů čtenářstva ochotně uveřejňujeme. Musí být stručné, psané bez úmyslu někoho osobně poškodit a podepsány plným jménem, ať již má být v redakci utajeno, anebo s dopisem uveřejněno.

45

OBHÁJCI SPOJENCŮ V AMERICĚ.

Francouzský denník o amerických Čechách a Slovácích.

(Tisk. Kanc. Čes. Nár. Sdružení.)

Pařížský denník L'Œuvre, jenž skoro každý týden přináší zprávy o našich rodinách zemích a často také úvodníky z pera známého publicisty René Pichona, dne 16. února uveřejnil na prvním sloupci první své stránky článku nadepsaný Obhájcí spojenců v Americe, jehož autorem je jmenovaný prof. Pichon. Nás těší, že inspirován byl p. Otnským, zástupcem Slovenské Ligy v Americe, t. j. v Paříži. Článek ten vzbudil v Paříži velkou pozornost a nebudě neskromností pro nás jestliže článek ten pro Čechy a Slováky amer. tak lichotivě uveřejněn v došlých novinách.

Prof. Pichon píše: Ve chvíli, kdy Spojené Státy jsou na pokraji války, nebudě zajiště než zajištěm s důrazem upozornit na jeden z činitelů, jenž velmi přispěje k jejich náladě protiněmecké. Je známo jak se všemožně američtí Němci přičiňovali slovy i skutky, aby získali veřejné mínění ve prospěch zájmů centrálních mocností. Mnohdy stěžováno si, že propaganda spojená proti nim není tak energická a zvláště nikoliv tak dobře zorganizovaná. Než měli jsme tam obhájece, a to výrobce, kteří obrátne a řídně odhalili rejdy našich protivníků a jim je na čase po právu to přiznat: Jsou to Češi a Slováci.

Stěhování ze zemí českých a Slovenska do Ameriky je značné, což mimořádně řečeno, dokazuje, že situace Slovanů pod požehnaným jhem Rakouska a Uherska není tak zdevastovaná, jak se nám snaží někteří namalovat. Místopředseda Slovenské Ligy p. Otnský, jenž nám děkuje za přesná sdělení, odhaduje počet těch, kdož přišli velkou republiku žadat o svobodu, ač již půdu a volněji vzduch na 700.000 Slovanů a 600.000 Čechů.

Tito přistěhovalci jsou sdruženi ve dvou mocných svazech: Českém Národním Sdružení v Chicagu a Slovenské Lize v Pittsburgu. Mají po ruce asi 50 časopisů z nichž více denníků. Zachovali si hluboce vřelou vzpomínku na vzdalené vlast a nevdělně rasové, což je častým zjevem v osudích vystěhovaleckých (vzpomeňte jen na ony krásné osady české v Egyptě, v Itálii a ve Francii, jež třeba vzdáleny řecké půdy, chápaly dobře zájmy Řecka). Obavují se Češi a Slováci ve Spojených Státech silně nenávidí Němce a Maďary, jejich tyranie je vypudila od rodného krbu.

Oni to byli kdysi první pochopili vážnost současné doby pro osud svého lidu. Odhodlaně sjednotili se od samého počátku války; odhodlaně postavili se na stranu spojenců; odhodlaně též jali se maršovat německé propagandy a uvědomovat veřejné mínění americké.

Nejdříve vedou boj na poli žurnalistickém. Nejdůležitější věcí pro Rakousko a Němce bylo znemožnití továrním ve Spojených Státech zásobování spojenských armád střelivem. Než mezi dělníky těchto továren je mnoho Slovanů, Čechů, Slováků, Poláků, Čechů a Srbů. Aby je přemluvili k o-

puštění práce získali pro sebe německí agenti některé slovenské časopisy, v nichž potměšile rozšiřují své zprávy a pomluvy a la Wolff (známá proněmecká tisk. kanc. — pozn.)

Právě organizace Čechů a Slováků snaží se odhalit tyto falešné bratry: katolický Ludový Denník v Chicagu, subvencovaný rakousko-uherským konsulem a dnes kleslými na 600 odběratelů, Americké Slovenské Noviny v Westminst. jež stál již více práce a k tomu se jim podarilo diskvalifikovat v den, kdy Providence Journal mohlo dokázat, máje v ruce facsimile že Vesmír dostává peníze od vyslanectví rakousko-uherského.

Pověstný Dumba rozhodl se v. 1915 obrátit se přímo na slovenské dělníky, pokrytecky je zapřísahal, aby nekvalifikovali, jež budou ubíjeti jejich bratry v rakouské armádě neb zaměstnají dojemným ton pohrůbkami, hrozí jim soudem pro velezradu v případě jejich návratu do Rakouska.

Proti tomuto novému pokusu organizovali Češi a Slováci protestní tábory lidu v Chicagu, New Yorku, Clevelandě, Pittsburgu a jinde. Po té sami přešli k ofenzivě, a prozradili Spojeným Státům spiknutí sponované mezi Dumbou, von Papanem a Boy Edem. Odvolání těchto tří banditů přestrojených za diplomaty je do velké míry jejich dílem.

Němci se proto nepovažují za pomohou, snaží se svěsti dělníky dokazující, že jejich mzdy jsou příliš nízkými. Tehdy také československý tisk ukázal jak se vši opravdu mají, organizuje dělnické schůze a stávka nboze selhala.

Pak následoval nový německý ústkok. V dohodě s American Embargo Conference (jež je tělem duševně německou) p. Hamerling podal jako prezident cizojazyčného klubu v New Yorku žádost k prezidentu Wilsonovi aby zapověděl vývoz střeliva. Avšak tisk československý odhalil pozadí této tak říkajíc neutrální kampaně a dokázal že se nezabírala.

Po třech měsících neimorním úsilí podarilo se konečně americkým Slovanům vyčistit dělnický a politický svět ve Spojených Státech od nálezky, již tam nasadila německá proradnost. Samozřejmě že netvrdím, že jsou jedinými původci sympatií, které americká veřejnost chová k spojencům: naše propaganda ač velmi omezená má také svou zásluhu a rovněž vnitřní důvěrní podklád Yankeea a nejvíce upohlavost našich nepřátel.

Než je to snad důvodem by byly zneužívány služby, jež Češi a Slováci poskytují naší věci, jež je také vši jejich?

Pro svůj národ jako pro nás, pro nás, pro právo stejně jako pro svobodu pracovali dobře a dobře se jim povedlo: sluší se proto aby-
thom se jim odvděčili.

JAKO PŘÍČINA PANUJÍCÍ DRAHOTY.

Vychází na jevo, že přítomná dráhoty má částečně svůj původ v skluzbě minulého roku, která byla důležitých plodin se týče. Na mnohem menší než obvyčejná. Tak korný sklídko se loni v č. 1000.000.000 bušů měš. než roku předošlého, pšenice 100.000.000 sta milionů bušů měš. ječmena 50 milionů bušů měš. bramborů o sto milionů bušů měš. V celku sklídko těchto pět nej důležitějších polních plodin v této zemi byla loňského roku o 1.150.000.000 bušů menší než roku předošlého.

Tato okolnost uvádí se jako jevo z hlavních příčin přítomné panující dráhoty. Než menší úroda sama o sobě nepůsobila by ještě tak velkou dráhotu, kdyby nebyly okolnosti jiných, které v dráhotě, pokud možno pozorovat, dávají ještě větší úlohu než ona menší sklídky. A jednou z těchto okolností jest vyvážení našich plodin zemím válčícím.

Na tento vývoj ukazovalo se již loňského podzim, že bude v této věci jednati, nemá-li záhy dostavit se citelný nedostatek živin v nesmírné dráhotě v této zemi. Ale tyto řeči odhávaly se jako naháněná voda na německý sloup, poněvadž zastavení vývozu životních potřeb postihlo by též spojence. A tak se v tomto směru nevykonalo nic. Životní zásoby vyvíjeji se z této země dále, zatím co lid na této straně musí se platit neslýchané ceny a mnohé věci ještě nejsou ani k dostání.

Ukazuje se ovšem, že dráhotní poměry v této zemi nejsou tak zlé jako v zemích válčících. Právě jest, že nepoměrně horší situace převládá v Německu a Rakousku, možná i ve Francii, ale dráhoty v Anglii není o mnoho vyšší než jest v této zemi, ačkoliv Anglie vede válku, kdežto země tato žije dohodou v míru.

Není naděje, že by přítomná dráhoty tak záhy klesla. Některé životní potřeby budou ještě dražší. Nejméně trpět těmito poměry bude pracující lid v městech, kde k dráhotě životních potřeb se druzí ještě vysoké renty.

Vláda nyní k zmírnění dráhoty chce vyšetřovati, kdo jest hlavně zodpovědným za panující poměry. Vláda však dle všeho přijde se svým vyšetřováním pozdě, ježto velká část zásob životních potřeb byla již zatím vyvezena do zemí evropských a vyšetřování nemůže mítí nejmenšího vlivu na zastavení dráhoty.

Jediným způsobem, jakým došlo by se úlevy, jest, zastavení veškerého vývozu životních potřeb až do příští úrody a převzetí kontroly nad zásobami živobytí, které ještě v zemi jsou, buď státními vládami, aneb vládou společnou. To jest ovšem velmi radikální způsob, ale v panujících poměrech byl by jediným, který přinesl by úlevu.

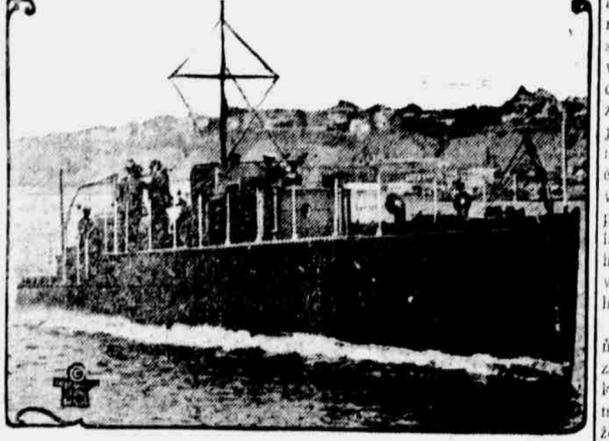
národ byl vždy mezi těmi národy, které povždy milovali nade vše svobodu.

Z těchto úryvků jistě jasné vysvitá, že list jakým je The Bohemian Review vykoná své poslání. Je na naší veřejnosti, aby odbíránto tohoto měsíčníku umožnila mu existenci a umožnila pravidelné informování vlivných kruhů o naší české věci. Každý měl by být odběratelem anglického orgánu Českého Národního Sdružení. Pouhých 50 centů stačí na pololetní předplatné, \$1 na celý rok. Adresujte předplatné na The Bohemian Review, 2816 So. St. Louis Ave., Chicago, Ill.

VLÝŽTE AMERICANŮM NAŠE STANOVISKO!

V dením, politickém a společenském životě často se setkáváme s Američany neb jinonárodovci. Namozte také s krajany zde rozeznými, kteří nejsou s dostatek informováni o našem stanovisku k světové válce a nedovedou pochopit naše snahy za samostatnost. Každý cítí, že je zapotřebí stále informovat veřejnost americkou, ale často neví, jakým vhodným nevtíravým způsobem. — To možno nejlépe tím, jestliže předplatíte si The Bohemian Review of, orgán Českého Národního Sdružení a dle příležitosti darujete neb i jen za-

ANGLICKÉ PRONÁSLEDOVATELKY PONOREK.

Anglie opatřila si ze Spojených Států 550 těchto lodí, které jsou známy jako pronásledovatelky ponorek. Že osvědčily se nálezitě v boji proti ponorkám, tomu nasvědčuje skutečnost, že více jak 300 nepřátelských ponorek bylo zničeno anebo dopadené. Lodice tyto hnány jsou motory a jsou schopny vykonati cestu 22 mil za hodinu.

VLIVNÍ AMERICITÍ POLITIKOVÉ O THE BOHEMIAN REVIEW.

Známy pracovník a člen ústředního výboru Českého Národního Sdružení, p. Karel Pergler z Cresca, Ia., zaslal nám opisy projevů různých politiků amerických, z nichž vidno, jaký zájem o český národ a jeho osudy mají. Podávám zde několik ukázek. Tak senátor W. P. Dillingham z Vermontu praví ve svém dopise: Budu ji pročitati (The Boh. Review) s opravdovou radostí, protože jako předseda výboru pro přistěhovalectví, již jsem po tři léta, hluboce jsem se zabral ve studium přistěhovalecké otázky jako celku a zvláště o ty národy, jež hledají domov ve Spojených Státech. — Jsem rád že se mi dostává ubezpečení, že jsem správně soudil o těch, kdož přicházejí z Čech a opravdově si přejí, aby zásady svobody a demokracie, na nichž je založen tento národ, také byly uplatněny pro utlačené malé národy v Evropě. Je nesporno, že tato nálada dnes vyvráží ve všech stran a je to povzbuzující pod zorným úhlem budoucnosti lidstva.

Jiní dva senátoři chválí české osadníky ve svých státech. Senátor Thomas Sterling, South Dakota, praví: Děkuji Vám srdečně za zaslání The Bohemian Review. Máme celou řadu občanů českého původu v Jižní Dakotě. Jsou mezi nejpozdějišími a nejspokojnějšími. Budu pročitati The Bohemian Review s největším zájmem.

Frank B. Kollog senátor z Minnesoty rovněž děkuje za zaslání Review a dodává: Vim, že mnozí z mých voličů jsou Češi a rád budu proto pročitati Váš měsíčník. Knute Nelson, senátor z Minnesoty: Vážím si velice Čechů. Je jich mnoho v oně části státu, v níž bydlím a jsou to nejlepší tamní farmáři. Sympatizuju s nimi a jsem přesvědčen, že jestliže spojenci vyhrájí, splní se jejich tužby. — Charles Curtis z Kansasu mimo jiné píše: V našem státě je mnoho občanů z Čech a vše co je v jejich prospěchu, rád vezmu v úvahu. — J. S. Frolinghuysen, senátor z New Jersey: Vim, že Váš

půjčíte některému Američanu měsíčník ten. Uvidíte, že brzy bude mít opravdový zájem o českou věc a vy budete mít to blahé vědomí, že drobnou prací konáte důležitou agitaci práci pro svůj národ i pro jeho větev americkou. Neboť nemůžeme jistě být lhostejno, jak na nás pohlížejí průměrní Američan a jistě nám způsobí potěšení, jestliže se o nás naše americké okolí více bude zajímat. — Předplatěte si The Bohemian Review ještě dnes. Právě vyšlo druhé číslo s články Prof. T. G. Masaryka, Dra Jaroslava Smetanky, Karla Perglera a řadou zpráv o našem Sokolstvu, o Českém Národním Sdružení, o našich krajanech v Kanadě atd. Číslo stojí 10 centů. Předplatné na půl roku 50c a na celý rok \$1.00 — přijímá The Bohemian Review, 2816 So. St. Louis Ave., Chicago, Ill.

ČECHY A RAKOUSKO.

Nedávní "New York Sun" v zahraničních zprávách přináší od svého dopisovatele z Lucerne ve Švýcarsku zajímavý dopis pod o hlavením "Nenávist Čechů k Rakousku vzrůstá," jenž hoděn jest předloženi čtenářům, třeba že obsahuje mnohé známé věci. Hlavní věcí jest, že podáním oněch zpráv veřejnosti přetrásá se česká otázka, což jest pro nás velice důležitě, ježto musíme se světu vždy a všude reprezentovati.

Před válkou se soudilo, že smrt císaře Františka Josefa vyvolá v Rakousku revoluci. Císař zemřel a k revoluci nedošlo. Přes to však potíže politické situace smrti Františka Josefa do té míry byly zvýšeny, že pranic se neprobánil, když řekneme, že bezpečnost říše vážně jest ohrožena a samými toho, jež duální monarchie nepřekážá válku, objevují se na všech stranách.

Rakouský premier Clam Martinic tak brzy, jak ujal se svého úřadu po rozluštění tak zvaného uherského problému, nezapomněl času a snažil se rozluštit halébskou a českou otázku. Získáním podporu halébské premier doufal na bytí svrchovanosti nad německým živlem v rakouské říšské radě, jež-

to by byl mohl počítati na 233 hlasů proti 107 Čechů, kteří nejen že odepřeli podporovati vládu, ale požadovali neovislost své provincie.

Clam Martinic zahájil vyjednávání s Čechy slibováním koncesí, pakliže upustí od svého nepřátelství proti Rakousku. Jako důkaz existence podobného nepřátelství naznačoval chování se Čechů během války a poukazyval na hromadné přebíhání českých vojínů na všech frontách k nepříteli, na odepření politických stran prohlášení loyality k Rakousku, na kampaň tisku proti monarchii a boycot válečných půjček rakouských po celých Čechách.

Premier požadoval, že veškeré nepřátelské činy ty mají být odsouzeny od českých členů říšské rady jako dobrý vzor lidu a jako důkaz loyality. Jako prezident horní sněmovny Clam Martinic zadal podnět k návrhu, jenž měl být přijat a který napomínal Čechy a ostatní Slovany, aby zmírnili své nepřátelské smýšlení k monarchii.

Čtyři dny před tím v tajné schůzi vůdců všech stran konané v Praze Clam Martinic důvěrně ujistoval je, že mír jest blízky; že nemohou doufati ničeho od spojenců v čas litovati a nedokáží svou loyaltu k Rakousku, že to draze po válce odpykají.

Premier požádal rovněž císaře, aby zrušil rozsudek smrti vynesený nad Kramářem a třemi jeho společníky, kteří odsouzení byli z velezrady a předpokládá, že bude to dobře působiti na lid, nechal zrušení rozsudku a celou historii jak vláda na ní pohlížela veřejně, aby se dokázalo, jak neobyčejná milost císařova jest. Leč uveřejněný dokument toho mělo opětný účinek toho co si vláda přála a posloužilo jako další důkaz hluboce zakořeněné nenávisti Slovanů proti Rakousku a jich rozhodnutí odtrhnouti se od říše.

Kramář a jeho soudruzi obviňováni byli, že zodpovědní jsou za systematickou disorganizaci rakouské armády v průběhu prvních měsíců války, v době porážek v Halici a v Srbsku.

Všemožné učiněno bylo, aby obževována byla vláda během války v českých provinciích, kde lid odepřel spolupůsobiti v přípravách válečných a stále dával na jevo nespokojenost a nepokoj, udržuje pravidelné spojení s nepřitelem. Nestává pochybností, že Čechové zápasí o syou neodvislost navzdor rakouskému utiskování a pronásledování a že spoléhají se absolutně na spojence.

Prince Windischgrauz, prezident horní sněmovny, apeluje v "Das Neue Oesterreich" k Čechům a žádá od nich, aby kurážně prohlásili svoje vlastenectví rakouské. Jinak, hrozí jim, že všechny koncesie tak dalece získané budou odvolány a zničeny.

Tento apel intimního přítele císařova jest významný. Znamená, že české aspirace, jak hlásají je političtí uprchlíci v Paříži a Londýně pod vědovstvím prof. Masaryka, pokládány jsou za brožiči zjev pro bezpečnost říše. Avšak podobné apely spojené se zakrytými vyhrožkami, právě jako všechny snahy Clam Martinicovy nemají žádného vlivu na Čechy, jejich nepřátelství proti Rakousku zůstává nezměněno.

V Praze došlo k demonstracím radostným, když odpověď spojením na mírovou notu presidenta Wilsona stala se známou. Byly pořádně krveprolitím. Jednota železničnických zřízenců v Čechách, pozůstávající ze 40.000 členů, byla rozpuštěna policií a její orgán "Železniční listy" potlačen.

Mezitím úřad českého ministra bez portofolia ve Vídni byl zrušen. Odkaz milionu a půl korun arcibiskupa Olomouckého, jenž tvořil nadaci pro založení druhé česko-slovenské university na Moravě, byl prohlášen vládou rakouskou za neplatný a peníze skonfiskovány. Dila známých spisovatelů Aloise Jiráka a J. S. Machara byla zrušena vládou sekvestrována a zničena jako monarchii nebezpečná; všechny jejich kopie ve školních a veřejných knihovnách byly skonfiskovány.

Jest neobyčejně obtížno dostati podobnosti události v Rakousku se odehrávajícími. Faktem však jest, že snahy Clam Martinicovy vyvolati manifestace loyality od Čechů selhaly. Musí se připomenouti, jestliže nebude možno zahájit říšskou radu, tak že důležitou česko-slovenské otázky jest vitalní pro vládu.

Před smrtí císaře Františka Josefa bylo možno pro vládu podřízené moc bez říšské rady. Nyní však situace jest změněna a ministerská krize bude následovati nevyhnutelně, jestliže říšská rada nebude záhy otevřena. Čechové však dobře chápají svou moc a jsou rozhodnutí stavěti se vládě na odpor.

Něco nového.

Chicago, Ill. — Skutečnou novinkou jest kuchařská škola, pořádaná Svorností, počínaje pondělkem, v síni Sokola Chicago, 2341 již. Kedzie ave. Již po více let rokovalo se mezi dámami o vhodnosti podobného podniku. V dámských spolcích bylo častokrát o tom pojednáváno, ale k uskutečnění tohoto kýženého plánu došlo až nyní. Laskavostí a zvláštní vřavou ohotou inteligentních krajanů a krajanek došlo konečně k uskutečnění kuchařské školy. Mezi účinkujícími jsou na slovo vzaté odbornice a mistr kuchařského. Paní Karolína Fialová, manželka populárního restaurátora pana Cyrilla Fialy, bývalého majitele Little Bohemia, která po mnoho let úspěšně vedla znamenitou kuchyni a má skutečný zájem o kuchařské umění, sestavila několik svých vlastních předpisů a podá ukázky dobrých a laciných pokrmů.

Slečna Alžběta Turnovská, deera groceristy v Kalifornii, která s nejlepším prospěchem řídila kuchařskou školu a od te doby stále se zálibou působí v tom oboru, pochlubí se řadou obliběných a jednoduchých amerických jídel, které jsouce mezi našimi jistými kruhy neznámy, budou jistě přijaty s povděkem. Slečna Mildred Janovská, deera bývalého chicagského radního p. Felixe B. Janovského, jehož manželka jest ve spolkových a společenských kruzích velice známa, jest absolventka znamenitého ústavu pro domácí vědy. Vzhledem k vysokým cenám potravin sde kuchařkám v širších kruzích neznámé předpisy na levná a při tom chutná a výživná jídla. Paní Marie Muellerová, manželka dra. Muellera, vyhlášená pro své moudré výrobky, sdělí předpisy různých od druhu jemného pečiva. Paní Alma Marková, deera znamenité kuchařky a abiturientka chicagské kuchařské školy, podá ukázky obliběných amerických pokrmů. Dále bude působiti pražská kuchařka pí. Anna Nedvěďová. Tyto dámy nejen že budou přednášeti, nýbrž i před zraky obecenstva skutečně dle svých předpisů jídla připraví.

Bankér pan Emanuel Beránek, jehož koníčkem jest kuchyně, a který sepsal nejoblíbenější česko-americkou kuchařku, bude mítí neobyčejně zajímavé přednášky, a paní Ludmila Veselská, pro své vlastenectví známá, bude přednášeti o životě a významu a působení nejvýhlášenější české kuchařky Majd. Dobromily Rettigové. Zvláště cenné budou přednášky dr. H. B. Molnar-Saška a lékaře a spisovatele dr. Antona Muellera o pokrmech se stanoviska zdravotního. Přitažlivým číslem programu budou tance nejmladší umělecké tanečnice Arny Kadíčově. — Škola, že jest to až v Chicagu.

Převrat v Rusku získem pro spojence.

Washington, D. C., 15. března. — Svržení ruské autokracie přijato bylo jako úplné vítězství proti německých živlů v říši a tím téměř úplně odstraňuje se možnost, že Rusko odděleno bude od spojenců a uzavřeno separátní mír. — Sensace, vyvolaná zprávou o třídenní úspěšné revoluci, o svržení ministerstva a zatčení úředníků nakloněných Německu, následována byla jinou, kterou vyvolala zpráva, že car Mikuláš vzdal se trůnu. Revoluce nebyla úplně očekávanou a před polednem odbor státu obdržel kusé úřední informace o ní z Petrohradu. — Vzdání se trůnu carem vzbudilo ale překvapení. Mělo se za to, že car, na kterého měla vliv jeho manželka, Němkyňe, a rádeci, naklonění Německu, a který byl vložným k věci spojené, bude nadále nominelní hlavou nové vlády. Diplomate nemohou pochopiti, čeho revoluci vádovce hodlají docílit přesunutím koruny. Die dobře informovaného diplomata, velkokníže Michael, je osobním odpůrcem cara Mikuláše.